

Gjør Det Selv

VANSKELIGHETSGRAD:

Dette krever ikke stor erfaring, og det er en fin måte å skape ditt første møte med mørtel og fliser på.

TIDSFORBRUK:

2-4 dager, pluss tørke- og herdetid

PRIS:

Cirka 300 kroner per trinn

Vi reparerer alle hull og sprekker, før vi pusser og maler alle loddrette flater og legger fliser på trinnene. Dermed blir trappen lys og flott.

[før]

Trappen er forsømt og nedslitt, og er havnet i en ond spiral av økende forfall.

[etter]

Trappen ønsker deg lys og flott velkommen, og vil gjøre det i mange år.

Fra sliten betong til flott inngang

Det handler om mye mer enn å skape en flott inngang når du reparerer og maler en nedbrutt kjellertrapp. Du stopper samtidig et forfall som fort ville blitt veldig kostbart å rette opp igjen.

Det eskalerer raskt, når betongen i kjellertrappen begynner å sprekke. Skadene vil komme fort når vannet trenger inn og sprenger seg stadig dypere ned i betongen, for hver gang kulda setter inn på nytt.

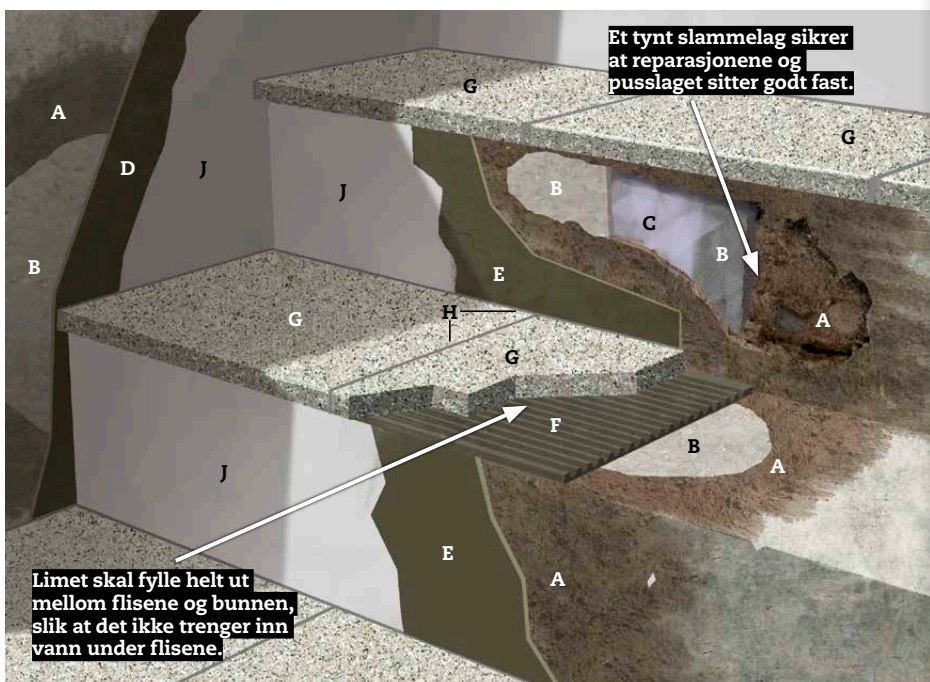
Men du kan med enkle midler sette en stopper for dette forfallet. Du bare lapper hullene og pusser over flatene – også selv om det er første gang du kjenner på våt mørtel.

Denne trappenedgangen har lidd under dårlig vedlikehold litt for lenge. Den er blitt "reparert" flere ganger, men det er bare de verste sprekkenes i

trinnene som har blitt utbedret, og veggene har fått et strøk maling. Med disse enkle reparasjonene har vannet og fukten funnet nye veier ned i betongen, og nye reparasjoner må til.

Denne gangen går vi grundigere til verks, og renoverer den gamle betongtrappen ganske omfattende. I tillegg til å lappe hull og pusse de loddrette flatene, setter vi fliser på trinnene.

Det gjør ikke bare trappen pen å se på. Det gir også en tett, frostsikker og holdbar løsning. Ved å velge utradisjonelle materialer, sikrer du også enkelt at pussen binder godt til underlaget.

Et tynt slammelag sikrer at reparasjonene og pusslaget sitter godt fast.

Limet skal fylle helt ut mellom flisene og bunnen, slik at det ikke trenger inn vann under flisene.

DETTE HAR VI BRUKT

Reparasjonsmasse (fin A, og grov B)

- Slammelag (A)
- Rep. av hull og sprekker i betongen (B)

Betongprimer (eventuelt)

- Forbedrer festet til det neste laget (C)

Hurtigherdende flislim

- Pusslag på trappevegger (D)
- Pusslag på stusstrinn (E)

Elastisk flislim

- Lim til flisene på trinnene (F)

Frostsikre fliser

- Dekker trinn og evt. bunnflate (G)

Elastisk fugemørtel

- Fuger rundt fliser (H)

Sokkelmaling

- Farge på vegger og stusstrinn (J)

Spesialverktøy:

- Slipekopp til vinkelsliper • Murskje
- Stålbrett • Pusse-/filsebrett • Fliskutter
- Permanent tusj • Tannsparkel, 4 mm og 8 mm • Blandevisp til bormaskinen

Hullene fylles opp

Trappen skal først repareres, slik at bunnen er i orden. Det betyr at det ikke skal være igjen noe løs puss, og det skal ikke kunne trenge inn vann i trappen.

Reparasjonen trenger ikke å være pen, men den skal være sterk, rett og tett.

Små sprekker skal åpnes, slik at det blir plass til å fylle og tette dem effektivt. Større skader renses og tettes godt.

Vi bruker ferdigblandede produkter til reparasjonene. Det er mye tryggere enn å begynne å rote med blandingsforhold selv. Moderne betongblandinger er også ofte tilsatt stoffer som øker styrken og evnen til å holde tett, i tillegg til at stoffene forbedrer vedheften.

1 Fjern topper og løst materiale fra betongtrappen og overflaten på veggen. Det gjør du raskt og enkelt med en slipekopp på vinkelsliperen. Gammel maling skal sitte godt, hvis den skal få lov til å bli sittende.

2 Gå over trapp og vegger med en hammer. Er betongen eller pussen løs, gir den en hul lyd. Bank av all "hul" betong og puss med hammer og meisel.

3 Alle bruddflatene børstes rene og slammes med en tynn blanding av reparasjonsmassen (A). Mørtelen skal være så tynn at du kan koste den på. Det er normalt en god idé å fukte underlaget, slik at det ikke trekker ut vannet fra mørtelen.

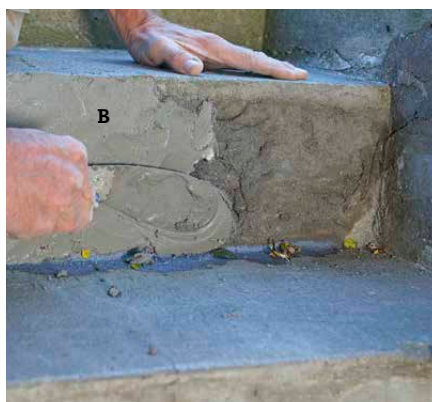
4 Mindre hull fyller du opp med en gang. Reparasjonsmassen i den fine utgaven (kornstørrelse 0-2 mm) trykkes godt i bunn med en murskje og gattes i plan med overflaten.

5 Er det større hull, fylles de i flere omganger. Bruk gjerne en grovere masse, f.eks. korn 0-4, i de dype områdene, og fyll opp i flere omganger. Første lag presses helt i bunn, men overflaten kan gjerne være ujevn, så neste lag hefter godt.

6 Kontakten til neste lag kan du forbedre med betongprimer (C). Så snart reparasjonene er herdet så mye at de er stabile, kan du forbedre kontakten til det neste laget ved å pensle dem med en betongprimer.

7 De grove reparasjonene dekkes med et glatt lag – her er det en fordel igjen å bruke den finkornede reparasjonsmassen (B). Nå trenger du ikke store korn for å bære et tykt lag, og den fine utgaven kan trekkes på i tynne lag og er lettere å glatte ut.

8 På større områder gattes reparasjonsmassen (B) med et stålbrett. Når den har satt seg så mye at den ikke gir etter for et lett trykk med fingeren og ikke henger fast i den, går du over overflaten med et pussebrett.

Flatene pusses

Når bunnen er reparert, og betongen har fått lov til å herde, skal vanger og stuss-trinn lages pene med en ny jevn overflate. Det nye sammenhengende laget vil samtidig beskytte betongen bedre mot inntrengende vann.

Fordi underlaget består av betong, har vi valgt å bruke et hurtigherdende flislim som pusslag. Flislimet er sterkt, lett å trekke på og sitter veldig godt fast. Til gjengjeld kan det bli litt skjoldete. Det betyr likevel ikke noe her, ettersom vi avslutter med å male oppå limet.

1 Flislimet røres opp med en blandevisp på bormaskinen. Når limet skal brukes som puss, blandes det litt tynnere enn hva beskrivelsen på posen sier. Konsistensen skal være nesten som grøt.

2 Flislimet trekkes tynt ut på sidene (D) og stussstrinnene (E). Med kanten av et stålbrett gattes pusslaget til en jevn og regelmessig overflate.

3 Overflaten trekkes jevn med en svamp, et pussebrett eller et filsebrett, avhengig av den strukturen du ønsker. Vent 10-15 minutter, til massen er fingerfast, før du jobber med overflaten. Brettet eller svampen fuktes etter behov.

4 Så maler vi første strøk. Når flislimet er helt tørt, kan du gi veggene det første strøket med maling (J), før du går videre med trinnene.

5 Stussstrinnene maler vi også (J). Vi skal senere legge både fuger og flislim ut mot de malte flatene. Ved å male på forhånd, gjør vi det mye lettere å male flotte overganger senere.

VIKTIG

Velg riktige fliser når du flislegger en trapp som står utendørs. Det er særlig to ting du skal forsikre deg om: flisene skal være frostsikre, og det er viktig at oversiden på flisene ikke blir glatt når flisene er våte.

MATERIALER

Ekstra seig fugemasse, som tåler temperaturendringer godt, kan du oppnå ved å blande fugemassen med forskjellige spesialprodukter. Fordi noen fliser kan misfarges av dem, bør du alltid spørre forhandleren om råd.

Lei eller kjøp en våtskjærer

En våtskjærer er det beste verktøyet når harde fliser skal tilpasses med pene kanter. Du kan **kjøpe en enkel modell fra cirka 500 kroner**. Med den vil du normalt fint kunne håndtere oppgaven med denne kjellertrappen.

Er flisene spesielt store, eller hvis du skal skjære til mange fliser, kan det være en fordel med en profesjonell modell. Den er for dyr å kjøpe for én enkelt jobb, så her er løsningen å **leie den i for eksempel et byggvarehus**. Det koster fra 300 til 500 kroner for et døgn, så her lønner det seg å være godt forberedt.

Våtskjæreren gir pene snittflater. De små modellene bruker lenger tid enn de store.

Flisene limes fast

Når du skal legge fliser utendørs, skal du særlig ta hensyn til at flisene er utsatt for vann og kulde. Kombinasjonen skaper stor risiko for frostsprengninger, hvis regn- og smeltevannet kan trenge inn under flisene.

Derfor skal du være nøye med å få flislimet til å fylle rommet mellom fliser og underlag 100 prosent, slik at det ikke er plass til vann. Trekk derfor lim både på flisen og på underlaget.

Det kan også være en god idé å velge en lys flis, slik at limet unngår veldig store temperatursvingninger når solen skinner på flisene.

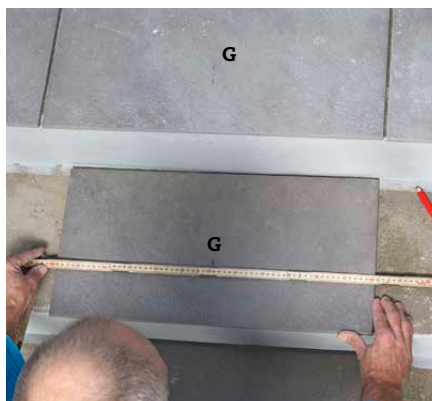
3 Skjær til flisene. Noen fliser kan du dele raskt med en manuell kutter, som risser en linje du knekket flisen langs. Men våtskjæreren gir pene, rette snitt. Som en nødløsning kan du bruke en vinkelsliper.

6 Fordel lim (F) på flis og trinn. Begynn med øverste trinn. Da unngår du å trå på de flisene du har lagt. Fei trinnet først. Legg deretter på lim med en flat sparkel, og trekk spor i det i hver sin retning, med hver sin tannstørrelse på sparkelen.

1 Mål opp alle trinn, og bestem deg for hvordan flisene skal ligge. Husk å regne med avstand til fuger, både mellom flisene (normalt 3-5 mm) og ut mot vegger og stusstrinn (normalt 5-8 mm). Vi lar flisene stikke 3-5 mm utover forkanten.

4 Legg flisene løst opp på prøve, før du limer dem fast. Hold kontroll på hvor de enkelte flisene skal sitte – sett gjerne navn eller nummer på hver enkelt.

7 Trykk på plass flisen (G). Dette er det avgjørende momentet, som skiller suksess fra fiasko. Vri og trykk flisen så mye at du er sikker på at det ikke er luft hull under den. Husk at flisene skal ligge litt utover kanten på trappetrinnet.

2 Strek opp til snittene på flisene (G). Mål opp slik at du vet at du akkurat skal skjære vekk streken inn mot den delen av flisen som du skal bruke.
TIPS: Bruk en permanent tusj. Den vaskes ikke vekk av vannet fra sagen.

5 Nå rører du opp flislimet (F). Bruk et elastisk flislim til utebruk. Bland litt tynnere enn anvisningen, ettersom du legger lim på både flis og underlag.
TIPS: Begynn med å ha en oppmålt mengde vann i spannet. Da er limet lettere å røre ut.

8 Rens fugene for lim. Når det kommer opp flislim i alle fugene, kan du regne med at det er fylt opp med lim under. Rens fugen med en gang, slik at limet ikke synes i kanten av fugen senere. Tørk også flisene rene med en klut.

Fugene fylles opp

1 Fugene fylles med fugemørtel (H), når limet har hatt ett eller helst to døgn på å tørke. Bruk en fugemørtel som passer til fugebredden – det står på posen. Fyll opp alle fugene rundt flisen.

2 Vask av overskytende fugemasse med en svamp, når massen er blitt fast. Svampen vrir jevnlig opp i rent vann. Det siste kalksløret poleres vekk med tørre kluter. Mal vegger og stusstrinn til slutt.

Det siste strøket maling runder av arbeidet med trappen, slik at den fremstår flottere enn da den var helt ny.

gjoerdetselv.com

Lær mer om betongtrapper på gjoerdetselv.com/betongtrapp

Betongtrappen blir både flott og sterkere med fliser på alle trinnene.

STERK TRAPP med fliser

Finn de beste typene mørtel til å reparere betongtrappen.